

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ญ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	9
วัตถุประสงค์การวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	10
ขอบเขตการวิจัย	10
กรอบแนวคิดการวิจัย	12
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
ผลที่ได้รับจากการวิจัย	18
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้	21
ความหมายของตัวบ่งชี้	21
ลักษณะของตัวบ่งชี้	23
ประเภทของตัวบ่งชี้	25
ประโยชน์ของตัวบ่งชี้	27
เกณฑ์ในการคัดเลือกตัวบ่งชี้	32

กระบวนการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้	35
การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้	43
งานวิจัยเกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้	44
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ	56
แนวคิด หลักการ ความเป็นมาของสมรรถนะ	56
ความหมายของสมรรถนะ	59
องค์ประกอบ	60
ระดับสมรรถนะหรือมีติสมรรถนะ	64
ประเภทของสมรรถนะ	69
กระบวนการกำหนดสมรรถนะ	74
ตัวชี้วัดและเกณฑ์สมรรถนะ	85
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 (Teacher Competency 21 st Century)	89
องค์ประกอบสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21	92
องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้แต่ละองค์ประกอบ ของสมรรถนะ ครูในศตวรรษที่ 21	109
โมเดลกรอบแนวคิดเบื้องต้นสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อการวิจัย	209
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	211
ระยะที่ 1 การสร้างกรอบแนวคิดและร่างตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ...	211
ระยะที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21	213
ระยะที่ 3 การทดสอบความสอดคล้องของโมเดล	215
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	215
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	219
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	220
การเก็บรวบรวมข้อมูล	221
การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความ	222

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	226
ผลการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21	
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	226
ผลการทดสอบความสอดคล้องของ โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง	
ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ	
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์	243
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	298
สรุปผลการวิจัย	299
อภิปรายผลการวิจัย	302
ข้อเสนอแนะ	312
บรรณานุกรม	314
ภาคผนวก	334
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญสัมภาษณ์เชิงลึก (In – dept Interview) ...	335
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	337
ภาคผนวก ค แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	339
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	343
ภาคผนวก จ แบบสอบถามการวิจัย	349
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง	359
ภาคผนวก ช โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง	
ของตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน	
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	384
ภาคผนวก ซ ภาพประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – dept Interview)	
และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง	386
ประวัติย่อผู้วิจัย	391

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	สังเคราะห์องค์ประกอบหลักของสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 107
2	องค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตน ตามมาตรฐานวิชาชีพ (Professional Practiced) 119
3	องค์ประกอบย่อย นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ ของการปฏิบัติตน ตามมาตรฐานวิชาชีพ 160
4	องค์ประกอบหลักด้านภาวะผู้นำและการบริหารจัดการ (Leadership & Management) 171
5	องค์ประกอบย่อยนิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของภาวะผู้นำ และการบริหารจัดการ 192
6	องค์ประกอบหลัก ด้านประสิทธิผลส่วนบุคคล (Personal Effectiveness) 199
7	องค์ประกอบย่อย นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ ของประสิทธิผลส่วนบุคคล 208
8	การกำหนดจำนวนจังหวัด โดยใช้เกณฑ์การคำนวณร้อยละ 30 ของจำนวนจังหวัดแต่ละเขตตรวจราชการ 216
9	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตตรวจราชการ โดยใช้จำนวนครู เป็นหน่วยของการสุ่ม 218
10	ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้างตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 224
11	แสดงผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อย ขององค์ประกอบหลัก ด้านการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพ 228
12	แสดงผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อย ขององค์ประกอบหลัก ด้านภาวะผู้นำและการบริหารจัดการ 232

13	แสดงผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อย ขององค์ประกอบหลัก ด้านประสิทธิผลส่วนบุคคล	236
14	ความถี่และร้อยละของข้อมูลแสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถาม	251
15	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของ ตัวบ่งชี้สมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	253
16	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้สมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ	268
17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้สมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 ด้านภาวะผู้นำและการบริหารจัดการ	270
18	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้สมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 ด้านประสิทธิผลส่วนบุคคล	272
19	ค่าสถิติ Bartlett test of Sphericity และค่าดัชนี Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy MSA ของโมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้างย่อยสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	274
20	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ (PR)	275
21	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 3 ตัวแปร ขององค์ประกอบหลัก การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ	276
22	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการ (LE)	280
23	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 5 ตัวแปร ขององค์ประกอบหลัก ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการ	281
24	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้างประสิทธิผลส่วนบุคคล (PE)	285

25 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 3 ตัวแปร ขององค์ประกอบหลัก ประสิทธิภาพส่วนบุคคล	286
26 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบย่อย สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	292
27 ค่าสถิติ Bartlett และค่าดัชนี KMO ของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง ตัวบ่งชี้รวมสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	293
28 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	294
29 ค่าสถิติที่ยอมรับได้และผลจากการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง ตัวบ่งชี้รวม สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	297

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดเบื้องต้น โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้สมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	12
2 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับผลการปฏิบัติงาน	57
3 กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล	57
4 แสดงตัวแบบภูเขาหิมะ	66
5 แสดงผิวนอกและแก่นของสมรรถนะ	67
6 แสดงขั้นตอนการจัดทำสมรรถนะ	81
7 โมเดลการวัดสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21	108
8 โมเดลการวัดองค์ประกอบ ด้านการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพ (Professional Practice)	120
9 โมเดลการวัดองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ และการบริหารจัดการ (Leadership & Management)	172
10 โมเดลการวัดองค์ประกอบ ด้านประสิทธิผลส่วนบุคคล (Personal Effectiveness)	200
11 โมเดลกรอบแนวคิดเบื้องต้น สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อการวิจัย	210
12 สรุปลขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	225
13 โมเดลสมมติฐานความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้รวมสมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	242
14 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสามของตัวบ่งชี้สมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	262
15 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ การปฏิบัติตน ตามมาตรฐานวิชาชีพ	264
16 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ ภาวะผู้นำ และการบริหารจัดการ	265

17	โมเดลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของ ประสิทธิภาพส่วนบุคคล	266
18	โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ	277
19	โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการ	282
20	โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างประสิทธิภาพส่วนบุคคล	286
21	โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ของตัวบ่งชี้ สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	290
22	โมเดลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของตัวบ่งชี้สมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	295

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1 สัมภาษณ์เชิงลึก ดร.ปรีดา ลำมะนา	387
2 สัมภาษณ์เชิงลึก ดร.ชวลิต โพธิ์นคร	387
3 สัมภาษณ์เชิงลึก ดร.อ่องจิต เมชยะประภาส	388
4 สัมภาษณ์เชิงลึก ดร.ดิเรก พรสีมา	388
5 สัมภาษณ์เชิงลึก ดร.อนันต์ ระวังทุกข์	389
6 สัมภาษณ์เชิงลึก ดร.อธิปปรัชญ์ ทัดพิชญางกูร	389
7 สัมภาษณ์เชิงลึก ดร.อมรวิรัช นาคทรพรพ	390
8 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ณ ร.ร.สตรีพังงา	390